

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 33P/6/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2116213351
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 09. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kordošová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2016:2116213351.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Janou Kordošovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti N.: W., nar. X.X.XXXX a M., nar. X.XX.XXXX, obe bytom ako navrhovatelia, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, deti matky: R. N., nar. XX.XX.XXXX, K., a otca: W. N., nar. XX.X.XXXX, K., tohto času Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Leopoldov, o návrhu navrhovateľov: 1/ L. N., nar. XX.X.XXXX, 2/ W. N., nar. XX.X.XXXX, obaja bytom Z. pod V. XXX, na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Maloleté deti sa zverujú do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, ktorí sú povinní vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté deti v rovnakom rozsahu ako ju vykonávajú rodičia a majú právo zastupovať maloleté deti a spravovať ich majetok iba v bežných veciach.

Matka a otec sú povinní platiť výživné na maloletého W. N., nar. X.X.XXXX a maloletú M. N., nar. X.XX.XXXX, na každé dieťa každý z rodičov výživným vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa podľa osobitného zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení účinnom v čase splatnosti bežného výživného, ktoré výživné je splatné vždy do 15. dňa v mesiaci vopred na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, od právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 8.6.2016 sa navrhovatelia 1/ a 2/ ako manželia domáhali zverenia maloletých detí do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti s odôvodnením, že rodičia nemajú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie starostlivosti o deti, hrozí im strata bydliska, matka ich zanedbáva, otec je vo väzbe. V návrhu uviedli, že spolužitie manželov s maloletými deťmi a ich pľnoletou dcérou by bolo v prospech celej rodiny, u navrhovateľov sa deti cítia veľmi dobre, prostredie v mieste ich trvalého pobytu poznajú a tešia sa tam. Rodičom žiadali uložiť zákonnú minimálnu vyživovaciu povinnosť.

2. Tunajší súd predbežným opatrením č. k. 33P/6/2016-4 zo 14.6.2016 dočasne zveril maloleté deti do spoločnej starostlivosti navrhovateľov 1/ a 2 až do právoplatného skončenia konania vo veci samej, pretože mal za osvedčené, že u navrhovateľov sú vytvorené vhodné podmienky na zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté deti.

3. Súd vo veci pojednával dňa 12.9.2016 bez prítomnosti rodičov maloletých detí, ktorí sa k návrhu nevyjadrili, svoju neúčast' neospravedlnili a nežiadali o odročenie pojednávania; v rámci dokazovania

vypočul navrhovateľov, opatrovníka maloletých detí, maloleté deti, oboznámil sa s obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp.zn. 27P/53/2015, 27P/101/2015, rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 32PPOm/1/2016-9 z 30.6.2016, rodnými listami maloletých detí, čestnými vyhláseniami navrhovateľov, lekárskymi správami navrhovateľov i maloletých detí, potvrdením o trvalom pobyte navrhovateľov, sobášnym listom navrhovateľov, potvrdením a oznámením o zaradení navrhovateľa 1/ do evidencie uchádzačov o zamestnanie, potvrdením o príjmoch navrhovateľky 2/ a jej vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, správou o povesti, lustráciou v registri obyvateľov, ZVJS a Sociálnej poisťovni, správou z prešetrených pomerov u navrhovateľov a zistil tento skutkový a právny stav veci.

4. Maloleté deti pochádzajú z manželstva matky a otca. Rodičia majú okrem dvoch detí, o ktorých sa koná, ešte štyri mladšie a nad výchovou všetkých šiestich detí bol rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 27P/53/2015-32 z 26.10.2015, právoplatným 25.11.2015, nariadený dohľad, nakoľko rodina je problémová, matka je závislá na drogách a hracích automatoch, odmieta sa liečiť, nedbá o zdravotnú starostlivosť maloletých, často ich opúšťa, otec ju hľadá a vtedy sú deti pri starej matke, ktorá vzhľadom na svoj vek 82 rokov nezvláda starostlivosť o nich. Nad najmladšou dcérou N., nar. XX.X.XXXX, bola z dôvodu jej zanedbávania vo vlastnej rodine nariadená ústavná starostlivosť rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 27P/101/2015-24 z 9.3.2016 a od 9.12.2015 sa umiestnila do detského domova, rodičom bolo stanovené minimálne výživné. Predbežným opatrením tunajšieho súdu č.k. 32PPOm/1/2016-9 z 30.6.2016 boli traja zo súrodencov N.: M., G. a X. dočasne zverení do starostlivosti nahrádzajúcej starostlivosť rodičov, do Detského domova v Piešťanoch, lebo o nich nikto z rodinných príslušníkov a blízkych osôb neprejavil záujem a bývanie mali zabezpečené iba do konca júna 2016. Otec detí je od 4.6.2016 vo výkone väzby v Leopoldove. Rodičia maloletých detí boli majiteľom vyzvaní, aby do termínu 30.6.2016 opustili byt, v ktorom doteraz bývali. Matka sa momentálne zdržiava na neznámom mieste, má negatívny výsledok lustrácie zo Sociálnej poisťovne, rodičia nie sú poberateľmi dávok v hmotnej núdzi a nepoberajú ani šátne sociálne dávky. Deti sa nachádzajú na základe predbežného opatrenia v spoločnej starostlivosti navrhovateľov od konca júna 2016.

5. Navrhovateľ 1/ je brat otca maloletých detí, navrhovateľka 2/ je jeho manželka, manželia sú od 2.12.1989. Majú dospelú dcéru, ktorá s nimi býva v spoločnej domácnosti s priateľom. Navrhovateľ 1/ je nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie, pričom evidencia stále trvá. Navrhovateľka 2/ pracuje od 16.4.2016 v spoločnosti Personex s.r.o. so sídlom v Novom Meste nad Váhom s čistým mesačným príjmom okolo 450 eur. Obaja navrhovatelia sú zdraví, maloleté deti sú zdravé, absolujú preventívne prehliadky a očkovania. Obec Bzince pod Javorinou potvrdila, že navrhovatelia tam žijú, komisiou verejného poriadku riešení neboli, vyrovnané majú všetky poplatky.

6. Navrhovateľ 1/ vypočutý ako účastník konania na pojednávaní dňa 12.9.2016 uviedol, že maloleté deti sú v ich starostlivosti od 30.6.2016, kedy bol pre ne ešte na starej adrese v K., E. XX. Matka je drogovo závislá, ťažko sa s ňou komunikuje. Bola rada, že deti berieme k sebe. Deti k navrhovateľom chodili už aj predtým, majú sa u nich dobre. Svoje manželstvo s navrhovateľkou 2/ označil ako harmonické, trvá 27 rokov. Je zdravý, plne spôsobilý na právne úkony, trvalý pobyt má na území Slovenskej republiky v obci Z., momentálne je nezamestnaný, ale má príjmy z brigádnickej činnosti okolo 1.000 eur mesačne.

7. Navrhovateľka 2/ vypočutá ako účastníčka konania na pojednávaní dňa 12.9.2016 sa pripojila k návrhu navrhovateľa 1/ a dopnila, že sa stretávajú aj so súrodencami maloletých detí, ktorí sú teraz umiestnení v profesionálnej rodine.

8. Maloleté deti sa tiež vyjadrili k veci na pojednávaní dňa 12.9.2016 a zhodne uviedli, že u navrhovateľov sa cítia dobre, majú tam vytvorené vhodné podmienky na spokojný život, vlastnú izbu so zariadením, kamarátov, chodia do školy do Bzinc pod Javorinou, W. je šiestak a M. je štvrdáčka. Mamu ani otca od júna 2016 nevideli; vyjadrili sa, že by chceli ostať u navrhovateľov.

9. Opatrovník maloletých detí odporučil návrhu vyhovieť a zveriť deti do spoločnej osobnej starostlivosti navrhovateľov, lebo pri šetrení pomerov v rodine navrhovateľov sa nezistili žiadne nedostatky. Zo správy o prešetrených pomeroch vyplýva, že s navrhovateľmi v dome býva ich dcéra s priateľom, maloleté deti majú zariadenú spoločnú izbu na poschodí, domácnosť je vkusne a moderne zariadená, udržiavaná v poriadku a čistote. Adaptácia detí na nové prostredie bola bezproblémová, nakoľko miesto poznajú, trávili u navrhovateľov v minulosti prázdniny.

10. Opatrovník uviedol, že sociálne pracovníčky sú v kontakte s matkou maloletých detí, ktorá nemá občiansky preukaz, nemá na to finančné prostriedky. Odporučili jej, aby požiadala nadáciu J&T o príspevok. Matka neprejavila záujem. Možno sa zdržuje v podnájme na V. ulici v K., ale neuviedla číslo.

11. Podľa § 45 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „Zákon o rodine“), ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

12. Podľa ods. 2 až 5 citovaného zákonného ustanovenia, pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd. Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

13. Podľa ods. 6 citovaného ustanovenia, rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stykať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

14. Podľa ods. 7 citovaného ustanovenia, vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

15. Podľa ods. 8 veta prvá citovaného ustanovenia, súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, úradu práce, sociálnych vecí a rodiny; po dovŕšení plnoletosti dieťaťa sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu.

16. Súd môže maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, ak to vyžaduje jeho záujem, ktorý je prvoradým hľadiskom. V záujme maloletého dieťaťa v najširšom slova zmysle je, aby vyrastalo v atmosfére šťastia, lásky, porozumenia, stability, tolerancie a harmónie, aby jeho výchova smerovala k pozitívnemu rozvoju jeho osobnosti, nadania, rozumových a fyzických schopností, mravnému, duchovnému a sociálnemu rozvoju, aby bol jeho majetok spravovaný s náležitou starostlivosťou a aby boli rešpektované jeho práva uvedené v Dohovore o právach dieťaťa, ako aj v iných právnych predpisoch.

17. Zverenie maloletého dieťaťa do výchovy iného občana než rodiča je výnimkou zo zásady, že výchova maloletého dieťaťa je predovšetkým úlohou rodičov; musí byť vždy opreté o starostlivé a spoľahlivé objasnenie tých okolností, ktoré svedčia pre záver, že žiadny z rodičov nie je schopný náležitým spôsobom zaistiť riadnu výchovu dieťaťa (porovnaj R 64/1968).

18. Podľa § 46 Zákona o rodine, maloleté dieťa môže byť zverené do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželom.

19. Z citovaného ustanovenia je zrejmé, že maloleté dieťa možno zveriť i do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti, avšak len manželom. V takomto prípade sa skúma spôsobilosť na zverenie u oboch

manželov; tiež sa posudzuje spôsob ich života, trvanie manželstva, stabilita manželského spolužitia a rodinného prostredia, vek manželov, ich vzťah k vlastným deťom a spôsob výkonu rodičovských práv a povinností, ako aj dôvody vedúce k rozhodnutiu vykonávať spoločnú náhradnú osobnú starostlivosť.

20. Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine, vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Pri určení rozsahu ich vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne sa aj na starostlivosť rodičov o spoločnú domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd berie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

21. Podľa § 75 veta prvá Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

22. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

23. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že ideálnym stavom je, keď dieťa môže vyrastať v starostlivosti oboch rodičov - otca i matky. Zároveň je však potrebné podotknúť, že základným právom dieťaťa je právo na pokojné a harmonické rodinné prostredie a je povinnosťou rodičov mu takéto prostredie zabezpečiť. V prípade, že obaja rodičia alebo jeden z nich sa správa neprimerane a nevytvára vhodné prostredie pre zdravý rast dieťaťa, je dôvodné, ak sa dieťa zverí aj do starostlivosti inej osoby, v prvom rade blízkej osoby, čoho cieľom je ušetriť dieťa negatívneho vplyvu stresujúceho prostredia. Akonáhle sa zmenia pomery na strane rodičov do takej miery, že budú vedieť zabezpečiť vhodné výchovné prostredie pre dieťa, je možné podať návrh na nové rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa. V danom prípade je v záujme detí zachovať existujúci stav nariadený predbežným opatrením.

24. Súd pri rozhodovaní o zverení detí do náhradnej osobnej starostlivosti prihliadal na ich názor zisťovaný ich výsluchom iba za prítomnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a pretože mal vykonaným dokazovaním za preukázané, že v domácnosti navrhovateľov, ktorí sú ich príbuznými a ktorí aj v súčasnej dobe zabezpečujú starostlivosť o maloleté deti, sú všetky podmienky na zabezpečenie riadnej osobnej starostlivosti o nich, pričom navrhovatelia rovnako spĺňajú aj všetky morálne, osobnostné aj zdravotné podmienky, aby im mohli byť maloleté deti zverené do spoločnej osobnej náhradnej starostlivosti, ich manželstvo je harmonické, vzťahy v rodine i s vlastnou dcérou sú dobré, preto súd ich návrhu vyhovel v plnom rozsahu. Súd mal za to, že takéto rozhodnutie je v záujme detí pretože mal vykonaným dokazovaním za odôvodnené výhrady voči zabezpečovanej starostlivosti zo strany matky, ktorá prišla o ubytovanie, nachádza sa na neznámom mieste a otca, ktorý je momentálne vo väzbe.

25. Súd zároveň oboch rodičov zaviazal prispievať na výživu maloletých detí počnúc právoplatnosťou tohto rozhodnutia na účet príslušného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny minimálnym výživným primeraným ich momentálnym schopnosťami, možnostiam a majetkovým pomerom, lebo otec je vo väzbe a matka podľa zistených údajov nepracuje.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 362 ods. 1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Ak povinný dobrovoľne nesplní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. CMP.